

Bevezető

A református egyház lelkészeinek mindennapjait igyekszem megragadni és a társadalomtudományok elméleteivel és eszközeivel elemezni interdiszciplináris kitekintéssel. A tágabb terepet a Kalotaszeg régió jelenti, így megszólaltatok olyan adatközölőket is, akik más egyházmegyéhez tartoznak. Az adatok mégis a Kalotaszegi Református Egyházmegye egy egyházkormányzási ciklusára érvényesek (2012–2018). A lelkészek mellett megkérdeztem tisztviselőket és tisztségviselőket, nyugdíjas lelkészeket, közéleti szereplőket. A kutatás ideje alatt történt lelkészváltás esetében mindkét lelkészt megkérdeztem. Az interjúalanyok közül nem idéztem mindenkit, hiszen elsősorban a kutatás szempontjából releváns üzenetekre figyeltem, az ismétlődő tartalmakat pedig igyekeztem egyetlen idézettel alátámasztani. Kétségtelen, hogy más elemzési szempontokat szem előtt tartva a több száz oldalas átirrt interjúanyag bőven tartalmaz a kötetben nem szereplő témákat, felvetéseket. A körvonalazódott kép megsokszorozódott lelkészi teendőkre utal, akik számos szociális, közéleti szerepet vállalnak fel, a települések alapemberei lesznek. Kapcsolathálójuk a gyülekezeti szálakon túl átszövik a helyi közösség valamennyi intézményét. Tevékenységük egyéni jellemzői visszahatnak az őket befogadó lokális közösség arculatára. Jóllehet az egyházi üzenet transzcendens perspektívát kínál, a mindennapok, emberi kapcsolatok artikulálása látens funkcióként hárul rájuk. Az ő feladatuk: mindig újabb utat találni a közösség számára, azt megtölteni tartalommal, összefogni a cselekedni vágyókat, velük és nem helyettük megalkotni az éppen aktuális valóságot. A történelmi kitekintés, a nemzetközi utalások elsősorban a lelkészi attitűdök, szerepkörök leírásához kapcsolódnak, amennyiben mintát szolgáltatnak az értelmezéshez. Az összegyűjtött adatok értelmezésének szempontja mindenekfelett a lelkészi munka sokféleségéről megalkotható pillanatfelvétel. Reményem szerint mind a teológia, mind a néprajz számára munkám által átláthatóbb lesz a lelkipásztori „szolgálat”, egyértelműbbé válik a kölcsönös szakmai odafigyelés szükségessége, hogy a felhalmozott tudás birtokában kellő tárgyilagossággal láthassuk az egyházat és a helyi közösségeket meghatározó mai kihívásokat.